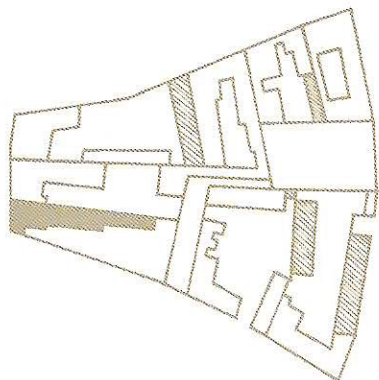

Pilies g. 6/2
POSESIJA 152

Kapitulos namas

Dokumentai, susiję su seniausia 152 posesijos istorija, žuvo per karus ir gaisrus, galime remtis tik vėlesniais dokumentais. 1820 m. kapitulos pastatų vizitacijos akte yra nuoroda, kad čia stovėjęs mūrinis namas seniau priklausė Radviloms, kurie 1575 m. jį pardavė vyskupui Valerijonui Protasevičiui. Šis įsigytą namą padovanojo Vilniaus Katedros kapitulai. (590)

1790 m. šiame trijų aukštų name buvo keturi dideli kambariai, vienas didelis ir du maži sandėliai, du dideli ir vienas mažas rūsys, jam priklausė dideli ūkiniai pastatai. (498, 2) Namą tuomet iki savo mirties 1803 m. valdė ir nuomojo kanauninkas scholastas, Žemaitijos sufraganas Juozapas Lopacinkis. Čia gyveno teismo valdininkas, raštininkas, sargas. (268)

1806 m. name jau 10 didelių ir trys maži kambariai. (271) Tarp 1790 m. ir 1806 m. virš kairiosios namo pusės kieme greičiausiai pristatytas antras aukštas ir galbūt įrengta patalpa trečiame aukšte. Tuo pat metu pertvarkytas butas antrame aukšte, išmūrytos naujos pertvaros, galėjo keistis antro aukšto langų skaičius. 1808 m. Vilniaus miesto plane pažymėti mūriniai ūkiniai pastatai kiemo gale, o prie Bernardinų gatvės dar nėra mūrinės tvoros. Po Juozapo Lopacinskio namą iki 1814 m. valdė kanauninkas Tomas Zienkovičius. Jam mirus namą optavo prelatas scholastas Steponas Puslovskis. (333) Pastate veikė cukrainė ir biliardinė.

Išlikęs 1820 m. pastato inventorių. (590) Kiemas grįstas akmenimis. Kairioji namo dalis įrengta po 1808 m., čia nemažai patalpų tašyto akmens grindimis, kai kurios patalpos skliautuotomis lubomis, rūsyje — šulinys. Vėliau šis šulinys apibūdinamas kaip šaltinėlis, tekantis iš kubilėlio (498, 2). Bene įdomiausia tai, kad namo pirmame aukšte net du kambariai plūkto molio aslomis. Tai gana retas atvejis. Dešinė namo pusė prabangesnė. Čia kambarys su dviem langais, lentinėmis lubomis ant dvylikos sijų, koklių krosnimi ir lentų grindimis, kitas — svečių kambarys — skliautuotomis lubomis su medine galerija ir akmeninėmis grindimis. Laiptai ir antro aukšto galerija dengti čerpėmis. Prie gatvės pusės — keturių kambarių butas, bet tik su trimis langais: vienas į Pilies ir du į Bernardinų gatvę. Trečias aukštas negyvenamas. Pirmame aukšte veikė kepykla, gyveno jos savininkas. S. Puslovskis tuo metu buvo įsigijęs Chodkevičių rūmus Didžiojoje gatvėje, tad šį pastatą nuomojo miestiečiams.

1825 m. namas atiteko kanauninkui Petruui Cybovičiui, paskui iki 1831 m. jį valdė kanauninkas Jonas Liešnevičius. Šiam mirus turtas parduotas per viešą aukcioną, o 1837 m. giminaitė Matilda Cybovičienė bylinėjosi su kapitula reikalaujama išlaikymo. (69, 472) 1833 m. pastatą perėmęs kanauninkas Ignas Borovskis greičiausiai pats čia gyveno, niekam nenuomojo, namo pajamos tesudarė 17 rublių per metus. (525, 109) Paskui name šeimininkavo vyskupas Jonas Kajetonas Cyvinskis, kanauninkas Boinovskis, o nuo 1846 m. namas Pilies ir Bernardinų gatvių kampe atitenka prelatui

Namas arka per Bernardinų gatvę sujungtas su Pilies g. 8 pastatu. Mūriniai posesijos pastatai greičiausiai statyti XV a. G. Brauno atlaso Vilniaus plane Pilies gatvės pradžioje pavaizduoti nemaži namai. Tyrimais nustatyta, kad namas, prie Pilies gatvės statytas vėlyvojo Renesanso laikotarpiu, iki mūsų dienų išsaugojo senąją struktūrą ir XVII a. fasadą.

1849 m. Vilniaus vyskupystės konsistorija įsikuria antrame aukšte. Pirmasis aukštas kaip ir anksčiau nuomojamas. Kepyklos šeimininkas išprašomas, kepykla pritaikoma butams. Kiemo patalpoje 1850 m. įrengiamas konsistorijos sargo butas.

1864 m. konsistorija konstatavo, kad pastato būklė prasta, vieno aukšto flygelis visai netikęs, kaminais apgriuvę ir remiasi į netvirtas senoviškas arkas. Senasis plytų skliautas uždengtas lentomis, pastato sienos sudrėkusios ir sutrūkusios, stogas prastos būklės. Mūriniai ūkiniai pastatai griūvantys. Daktaras Leonardas Cyvinskis išipareigoja pastatą prižiūrėti ir remontuoti.

~ Vidinio kiemo vakarinė dalis.

~ Pilies gatvės 6/2 namo dekoratyvinė vandens kolonėlės detalė kieme.

scholastui Vaclovui Žilinskiui. (527, 112) Pristatomas vienaukštis flygelis kiemo kairėje. 1849 m. kapitula pastatą perdavė Vilniaus vyskupystės konsistorijai ir jos archyvui. Sudaromas specialus komitetas namui remontuoti, pertvarkyti ir pritaikyti konsistorijai ir archyvui, per kelis mėnesius stogas perdengiamas naujomis čerpėmis, pakeičiamos grindys, sienose įmontuojamos spintos, kambariai apstatomi naujais baldais. (298)

Iki 1857 m. patalpas čia nuomojasi P. Boleslavskis, vėliau trejiems metams už 200 rublių išsinuomoja Vilniaus pavieto daktaras Leonardas Cyvinskis. Antrame aukšte ir toliau lieka Konsistorijos archyvas ir kanceliarija. 1886 m. architektas M. Prozorovas ir konsistorijos atstovas K. Pocynko apžiūrėję pastatą teigė, kad lentų lubos praleidžia vandenį, trūnija archyvo dokumentai. Archyvui trūko patalpų, todėl pasiūlyta pritaikyti ir pastogės patalpas. Remontas vyko iki 1890 m. Pirmame aukšte iškirsti keturi, o antrame du nauji langai, pastatyti mūriniai sandėliukai ir priemėnės, nešildoma mūrinio sandėliuko patalpa perdaryta į gyvenamą. 1894 m. pastatas vėl remontuotas, ant kampinės pietvakarinės dalies užstatytas trečias aukštas su atiku. Miestietis A. Lipšicas namą suremontavo ir pritaikė Vyskupijos archyvui, pastate saugotam iki 1934 m. Iš čia jis perkeltas į naujus Vyskupų rūmus Marijos Magdaličės (Šventaragio) g. 4.

Tarpukarėje kurijai priklausančiame pastate veikė katalikų akcijos valdyba, gyveno juvelyras Teodoras Filipskis, čia iširengęs juvelyrų-graverių dirbtuvę, Leopoldas Haidamovičius laikė maisto prekių parduotuvę. (430; 431) 1935 m. pastatas dar kartą perstatomas. Pirmame ir antrame aukštuose įrengiami butai. Bernardinų gatvės kampe Stanislovas Veichertas atidaro filatelijos krautuvėlę. Dėl jos neskoningos iškabos-reklamos Veichertas turi problemų su miesto taryba. 1937 m. pastate veikė *Vilniaus vakaro žinių* (*Wieczorowa gazeta Wilenska*) spaustuvė. (469)

